Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Lillehammer offentlige høiere Almenskoles

Aarsberetning

for

1898—99.

Lillehammer.
A. Byes Bogtrykkeri.
1899.

Lillehammer offentlige høiere Almenskoles

Aarsberetning

for

1898—99.

Lillehammer.
A. Byes Bogtrykkeri.
1899.

I. Skolens Forstanderskab

bestod foruden det af Undervisningsdepartementet tilforordnede Medlem, Hr. Sorenskriver *Mejdell,* og Rektor af følgende af Kommunestyrelsen valgte Medlemmer:

D'Hrr. Sanitetskaptein *N. L. H. Grønstad,* gjenvalgt 1896, Medlem siden 1889.

Bankkasserer *N. G. Bøhmer,* gjenvalgt 1896, Medlem siden 1870, og

Kjøbmand *Thorstein Lunde,* gjenvalgt 1898, Medlem siden 1882.

I Møde den 21de Januar 1898 og 25de April 1899 valgtes Rektor til Formand og Sorenskriver *Mejdell* til Næstformand for de resp. Aar.

II. Lærerpersonalet.

Rektor *Caspar Rasmus Knap,* cand philol., født 1831, udnævnt 1880;

Overlærer *Knud Truls Wiel Lunde,* cand. mineral. og real., født 1827, udnævnt 1859;

const. Adjunkt *Jacob Offenberg,* cand. mag., født 1857, udnævnt 1895;

Inspektrice og Førstelærerinde, Frøken *Sofie Lassen,* født 1848, ansat 1886;

cand. theol. *Johan Peter Kjølstad,* født 1865, midlertidig ansat 1895;

cand. real. *Torje Nielsen Holme,* født 1860, midlertidig ansat i 1897;

cand. mag. *Fritz Vilhelm Hoffmann*, født 1865, midlertidig ansat 1897;

cand. mag. *Karl Emil Bødtker*, født 1865, midlertidig ansat i den ved Overlærer *Nilsens* Død i August 1898 ledigblevne Lærerpost;

Kaptein *Frithjof August Lunde*, født 1850, ansat 1894 som Timelærer i Tegning og Gymnastik;

Frøken *Mariane Knap*, født 1866, Timelærerinde i Skrivning og kvindeligt Haandarbeide fra Januar 1898;

Folkeskolelærer *Olaf Sørli*, født 1864, Timelærer i Sløid fra 1897;

Organist *Gustav Lunde*, midlertidig ansat som Sanglærer fra Mai 1898.

III. Disciplenes Antal m. m.

a. Discipelantallet var i sidste Kvartal af Skoleaaret 1897—98 . . . . . 108 (62 Gutter og 46 Piger);
af disse udtraadte ved Udgangen af Skoleaaret . . . . . 25 (11 — 14 —);
tilbage 83 (51 Gutter og 32 Piger);
ved Begyndelsen af 1898—99 optoges 9 (6 — 3 —);
Undervisningen begyndte saaledes i dette Aar for . . . . . 92 (57 Gutter og 35 Piger).

Paa de efter Inddragning af 4de Forberedelsesklasse og 1ste Gymnasieklasse tilbageværende 8 Aarsklasser var Disciplene saaledes fordelte:

	1. Kvartal.	2. Kvartal.	3. Kvartal.	4. Kvartal.
5. Forber.kl.	13 (7 G. 6 P.)	14 (8 G. 6 P.)	14 (8 G. 6 P.)	14 (8 G. 6 P.)
I Midskkl.	14 (8 - 6 -)	14 (8 - 6 -)	14 (8 - 6 -)	14 (8 - 6 -)
II —	21 (8 - 13 -)	21 (8 - 13 -)	21 (8 - 13 -)	21 (8 - 13 -)
III —	18 (14 - 4 -)	18 (14 - 4 -)	18 (14 - 4 -)	18 (14 - 4 -)
VI (ældre Ordn.)	19 (14 - 5 -)	18 (13 - 5 -)	18 (13 - 5 -)	18 (13 - 5 -)
VII Pigekl. (do.)	2 (2 -)	2 (2 -)	2 (2 -)	2 (2 -)
2. Gymn.kl.	2	2	2	2
3. —	2	2	2	2
	91 (55 G. 36 P.)	91 (55 G. 36 P.)	91 (55 G. 36 P.)	91 (55 G. 36 P.)

Af Middelskolens Disciple tilhørte 2 af den ældre Ordnings VI Klasse Latinlinien.

b. Følgende Tabel viser Aldersforholdet i Klasserne ved Skoleaarets Begyndelse, sammenholdt med Normalalderen:

		Gjennemsnitsalder.		Normalalder.
5te Forberedelseskl.		$10\frac{7}{12}$ Aar		10 Aar.
I Middelskolekl.		$11\frac{7}{12}$ —		11 —
II —		$13\frac{1}{12}$ —	(1 Disc. 15 Aar gl.)	12 —
III —		14 —	(2 Disc. over 16 Aar gl.)	13 —
VI —	(ældre Ordning)	$14\frac{11}{12}$ —		14 —
VII —	(do. do. Pigeklasse)	$15\frac{8}{12}$ —		15 —
2den Gymnasiekl.		$17\frac{9}{12}$ —		16 —
3die —		$16\frac{7}{12}$ —		17 —

c. Af de 92 Disciple, som har nydt Skolens Undervisning i Aarets Løb, var 64 hjemmehørende i Lillehammer By, 1 i Christiania; de øvrige 27 havde sit Hjem i Landdistrikter, nemlig:

20	i Faaberg	Prestegjæld,	
4	i Ringsaker	do.,	
1	i Birid	do.,	
1	i Øier	do.	og
1	i Hitterens	do.	

IV. Fagfordelingen mellem Lærerne.

Rektor:

Modersmaalet i Gymnasiet	3 Timer	
Oldnorsk i do.	3 —	
Latin i do.	13 —	
Historie i VII—VI	3 —	
		22 Timer.

Overlærer Lunde:

Mathematik i Gymnasiet	4 Timer	
Do. i VII—VI, III og II . . .	20 —	
		24 —

Adjunkt Offenberg

(Klasseforstander i VII—VI):

Modersmaalet i VII—VI	3 Timer	
Latin i VI	7 —	
Engelsk i III og II	10 —	
Fransk i Gymnasiet	4 —	
		24 —

Frøken Lassen

(Klasseforstander i I):

Modersmaalet i II og I	9 Timer	
Engelsk i VII—VI	5 —	
Historie i 5te Forberedelsesklasse . . .	2 —	
Geografi i 5te do. . . .	2 —	
		18 —

Cand. Kjølstad
(Klasseforstander i II):

Religion i alle Klasser	14 Timer	
Modersmaalet i 5te Forberedelsesklasse .	6 —	
Tysk i II	5 —	
		25 Timer.

Cand. Holme
(Klasseforstander i 5te Forberedelsesklasse):

Geografi i VII—VI, III og II	6 Timer	
Naturkundskab i alle Klasser af Middelskolen	10 —	
Mathematiske Fag i I og 5te Forberedelsesklasse	10 —	
		26 —

Cand. Hoffmann
(Klasseforstander i III):

Modersmaalet i III	4 Timer	
Tysk i VII—VI, III og I	15 —	
Fransk i VI	2 —	
Historie i I	3 —	
		24 —

Cand. Bødtker
(Klasseforstander i Gymnasiet):

Græsk i Gymnasiet	13 Timer	
Historie i Gymnasiet, III og II. . . .	9 —	
		22 —

Kaptein Lunde:

Tegning i Middelskolen	6 Timer	
Gymnastik i alle Klasser	9 —	
		15 —

Frøken Knap:

Skrivning i Middelskolen	6 Timer	
Kvindeligt Haandarbeide	5 —	
		11 —

Folkeskolelærer Sørli:

Sløid i II, I og 5te Forberedelsesklasse	4 —

Organist Lunde:

Sang i alle Klasser	3 —

V. Timefordelingen paa Fag og Klasser.

	Middelskolen.					Gymnasiet.	
	5. Fbkl.	I	II	III	VI—VII	2den	3die
Religion	3	2	2	2	2	1	2
Modersmaal	6	5	4	4	3	2 + 1	
Oldnorsk						2	1
Latin					7 (L.)	4 + 6 + 3	
Græsk						6 + 1 + 6	
Engelsk			5	5	5 (E.)		
Tysk		6	5	5	3 + 1 (E.)		
Fransk					2	2	2
Historie	2	3	2	3	3	2 + 1 + 2	
Geografi	2	2	2	2	2		
Naturfag	2	3	2	2	2 + 1 (VII)		
Mathematiske Fag	5	5	5	5 + 2 (P.)	3 (VII-VI) 3 (VI) 2 (VII)	1 + 2 + 1	
Skrivning	3	2	1				
Tegning	2		1 + 1 + 1		1		
	25	30	30	30 (32 P.)	30	30	30

Hertil kommer for alle Elever undtagen VII Klasse 3 Timer Gymnastik, 2 Timer kvindeligt Haandarbeide og 1 Times Sang samt for Gutterne i 5te Forberedelsesklasse, I og II 2 Timer Sløid.

For VII Klasse fragik 8 af VI Klasses Timer (2 i Engelsk, 1 i Tysk, 2 i Fransk, 1 i Religion, 1 i Geografi og 1 i Mathematik), hvorimod den fik 2 Særtimer i Mathematik og 1 i Fysik; dens samlede Undervisningstid var altsaa 25 Timer.

Fransk læstes af 7 Disciple af VI Klasse; i den valgfri Del af Naturkundskaben nød ingen Undervisning.

Fritagne for obligatoriske Lærefag var paa Grund af Sygelighed 2 Disciple (Piger) af II, den ene for Engelsk, den anden for Skrivning og Tegning, samt — af Hensyn til lang Skolevei — 3 Gutter af 5te Forberedelsesklasse for Sløid.

Ved Sangundervisningen udgjorde Eleverne 3 Partier, hvert med 1 Time ugentlig; begge Kjøn undervistes i Fællesskab. Fritagne var 35, hvoraf 5 Piger.

I kvindeligt Haandarbeide dannede Pigerne 3 Partier, det ældste med 2 Timer, de 2 andre med 1 Fællestime og hvert 1 Særtime.

Sløidundervisningen dreves som i næstforrige Skoleaar i 2 Eftermiddagstimer ugentlig for hvert af de 2 Partier i Folkeskolens Sløidlokale og med dets Inventar.

I Gymnastik havde hvert af de 3 Partier (2 Gutte- og 1 Pigeparti) 3 Timer ugentlig. Fritagne var 6 Disciple, hvoraf 3 Piger.

VI. Undervisningen.

Middelskolen.

Religion.

5te Forberedelsesklasse. Vogts Bibelhistorie for Middelskolen (forkortet af Dr. Bang) læst og repeteret til »Israels Folk som et samlet Kongerige« (§ 35). Vogts lille Bibelhistorie repeteret fra »Saul« til »Lidt af Kirkens Historie«. Af Katekismen (Dr. Bangs Udgave) de 5 Parter med Luthers Forklaring og »Bønner« samt endel af »Hustavlen« og et Udvalg af Bibelsprog til Katekismens 5 Parter. Endel Salmer. Læsning i Bibelen i Tilslutning til Dagens Pensum.

I. Vogts »Bibelhistorie for Borgerskoler« fra »Israels Rige« (§ 75) til »Det nye Testamente«. Derefter er hele det gamle Testamente repeteret. Klaveness' Forklaring til 2den Artikel. Læst og repeteret de i Læseplanen nævnte Salmer. Læsning i Bibelen i Tilslutning til det gjennemgaaede Pensum.

II. Vogts »Bibelhistorie for Borgerskoler« fra »Det nye Testamente« til »Apostlernes Gjerninger«. Klaveness' Forklaring fra 2den Artikel til 4de Part. De i Planen nævnte Salmer. Bibellæsning som i de yngre Klasser.

III. Samme Lærebøger: Bibelhistorie fra »Apostlernes Gjerninger« (§ 157) til »Anden jødiske Krig«. Derefter hele Bogen repeteret. Af Forklaringen de 3 sidste Parter, derefter helt repeteret. Salmer og Bibellæsning.

VI og VII. Repeteret det hele Pensum i Bibelhistorie og Forklaring samt nogle Salmer. Læsning i Bibelen.

Modersmaalet.

5te Forberedelsesklasse. Læsning efter Eriksen & Paulsens Læsebog II; det læste altid gjenfortalt. Endel Digte lærte udenad. Løkkes Omrids af Grammatiken læst og repeteret; stadig Analyse, mundtlig og skriftlig. Afskrift, Diktater og skriftlige Gjenfortællingsøvelser 1 Time ugentlig.

I. Eriksen & Paulsens Læsebog III: Læseøvelser. Digte udenadlærte. Hofgaards Grammatik til § 111. Stadig Analyse, tildels skriftlig. 1 Diktat eller Gjenfortælling hver Uge.

II. Samme Læsebog: Læseøvelser og endel Digte udenad. Hofgaards Grammatik fra § 71 Bogen ud; Analyse. Hver Uge skriftligt Arbeide, Diktat eller Opgaver som: Beskriv Storgaden paa Lillehammer, Giv en Beskrivelse af Vingnæs, Fortæl om Elektricitetsverkets Beliggenhed og dets væsentlige Nytte for Byen, Trysil-Knut og Traverbanen, omsat til Prosa, det første i 2 stile, Tordenskjold, En Oversigt over Olaf den helliges Liv, Det første Snefald, Hvorfor glæder Du Dig til Julen?

III. Eriksen & Paulsens Læsebog III, derefter Broch & Seips Læsebog i Modersmaalet. Læsning og Analyse. Leilighedsvis forklaret Inddelingen i Digtarter, de almindeligste Versfødder samt omtalt de almindeligst forekommende billedlige Udtryk. Hofgaards Grammatik fra § 120 (Bestemmelser til Verbet) Bogen ud samt Tillægget (Verslære); derpaa repeteret fra Sætningslære (§ 111) til Infinitiv (§ 136). Stil hveranden Uge over følgende Opgaver: 1. Hesten. 2. Vor Skolebygning. 3. Oversættelse fra Tysk. 4. En morsom Dag. 5. Koen. 6. Jernet og dets Nytte. 7. Paa Hestemarkedet (eller Paa Stationen, naar Hurtigtoget kommer). 8. Hvorledes jeg tilbragte Juleferien. 9. Birken. 10. »Løkrestuen« hos Sandvig. 11. Arne og hans Forældre. 12. Norges naturlige Beskaffenhed. 13. Gamle-Brunen fortæller sit Levnetsløb. 14. Hvilken Aarstid synes Du bedst om og hvorfor? 15. Hvordan jeg tilbragte 17de Mai (eller I Friminutterne). 4 Diktater, 2 i hvert Halvaar.

VI—VII. Af Broch & Seips Læsebog (4de Udgave) er gjennemgaaet og lagt op 55 Sider. Af Hofgaards Grammatik er læst Afsnittet om Metrik og repeteret Syntaksen; Analyse. Literaturhistorie og Digtarterne efter Nordby. Om Troper og Figurer dikteret i Uddrag efter Tønnesens Lærebog. Oplæst for Klassen lidt af Ibsen, Øhlenschläger,

Mauritz Hansen og enkelte Smaastykker (ogsaa lidt Svensk). Stil hveranden Uge: 1. Fortæl om Mjøsen. 2. Lys- og Skyggesiderne ved det nu afholdte Marked. 3. I Høonnen. 4. Hvilken Aarstid foretrækker Du og hvorfor? 5. Hvad Hesten og Baaden er for vort Land. 6. Hvorledes faar vi vore Klæder og hvorledes forarbeides de? 7 (Tentamen). Norges naturlige Beskaffenhed og de deraf betingede Næringsveie. 8. Vis i en Fortælling Sandheden af det Ord: »Nød prøver Venner«. 9. Sigurd Jorsalfar og Ottar Birting (efter Læsebogen). 10. Christian den 4de. 11. Hvorledes er Havet vor Ven og vor Fiende. 12 (Tentamen). Vindens Nytte og Skade. 13. Fordele og Ulemper ved Livet i den hede Zone. 14. Selvvalgt. 15. Før, under og efter et Uveir. 16. Fordele og Ulemper ved en mild Vinter.

Tysk.

I. Kristofer Lassen: Tysk Begynderbog gjennemgaaet til Pronomener (S. 53). Afskrift (i Regelen hjemme), skriftlig Bøining efter Mønstre, endel Diktater.

II. Knudsens Elementærbog, St. 34—38, derefter Gundersens Læsebog 2den Udgave: St. 1—3, 5—7, 9, 10, 12, 13, 16 og 39, tilsammen 50 Sider. Læsestykkerne var indøvede i Overensstemmelse med den nye Undervisningsplan. Af Løkkes Grammatik ved Johanssen læst og repeteret Formlæren og Kasuslæren. Stile i Tilslutning til Læsebogen, 1 Gang ugentlig afvekslende hjemme og paa Skolen: den norske Tekst er mundtlig omsat til Tysk af Eleverne under Lærerens Veiledning, før den er opgivet til skriftlig Behandling.

III. Gundersens Læsebog for Middelskolen 2den Udgave: Af Pensum til Middelskoleexamen gjennemarbeidet og repeteret No. 10, 12, 13, 16, 17, 22, 27 (delvis), 28 og 29; udenad »Die Grenadiere« — tils. 32 Sider. Udenfor Examenspensum læst No. 14, 15, 27 (delvis), 31, 33, 34, 36 og 37 — ialt 35 Sider. I den første Maaned til hver Lærebogstime et Stykke udenad, senere er der krævet

friere Gjenfortælling paa Tysk. — Johanssens Grammatik fra § 101 (Substantivets Kasus) Bogen ud; repeteret forfra til § 68 (Den sterke Konjugation). Stile i Tilslutning til Læsebogen 1 Gang ugentlig, afvekslende paa Skolen og hjemme.

VI—VII. Samme Læsebog: statarisk 44 Sider, No. 46, 50—52, 57, 58, 61, 62, 63, 65, 70; kursorisk 60 Sider. — Johanssens Grammatik repeteret i sin Helhed; Stile efter Greves Materialier, 1 Gang om Ugen, afvekslende hjemme og paa Skolen; til Skolestilen anvendtes 2 sammenhængende Timer.

Engelsk.

II. Brekkes Lærebog til Rich Peter the Pedlar; Læsestykkerne er behandlede efter Læseplanen. Westerns Grammatik læst og repeteret. Diktat og Retroversion af Læsebogens Stof; i det sidste Kvartal enkelte Gjenfortællinger af ganske lette Smaastykker efter et Par Ganges Oplæsning.

III. Efter Brekkes Lærebog i Engelsk og Læsebog for Middelskolen læst og repeteret flere Stykker, der er behandlede efter Læseplanens Bestemmelser: Rich Peter the Pedlar, Three stories. Settlers in Canada 1, 2, 5, Eagle's nest, What a shovel did, Tom's first adventure. Settlers 3, 4, 6, 7 — tils. 72 Sider. Af Westerns Grammatik læst Syntaksen til »Pronomenerne« i 1 ugentlig Time, combineret med den ene af de 2 Timer, der er anvendt til skriftlige Arbeider. Disse har — foruden Diktat — været dels Reproduktioner af det gjennemgaaede Stof, dels Gjenfortælling af lettere Smaastykker efter 1 a 2 Ganges Oplæsning.

VI—VII. De sidste 2 Trediedele af Brekkes Læsebog for Middelskolen er gjennemgaaet, hvoraf dog Stykket af »The settlers« kun ex tempore, ligesom ogsaa nogle flere Kapitler af dette Skrift er anvendt til Extemporallæsning. Westerns Grammatik repeteret. Synonymer og Præpositioner gjennemgaaet efter Knudsens Stilovelser. 1 Stil — afvekslende Hjemme- og Skolestil — hver Uge efter Brekkes Stiløvelser.

Latin.

VI. Efter Voss' Udvalg repeteret af Cornel: Themistokles, Aristides, Miltiades, Cimon, samt Cæsars Gallerkrig 1ste Bog. Desuden læst og repeteret Ciceros 1ste og 3die Tale mod Catilina. Schreiners Grammatik repeteret i store Træk og under stadige Henvisninger. Ugentlig en Hjemmestil og en Skolestil efter Andersen & Gjørs Stiløvelser.

Fransk.

VI. Knudsen & Wallems Læsebog: repeteret af Afdeling I Stykkerne 17—20, derefter læst og repeteret 21—41, af Afdeling II Stykkerne 1—4, 18, 19, 22, 24—27, 29, 30, 32 og 33, tils. 30 Sider. Knudsens Grammatik: Formlæren og de vigtigste Punkter af Syntaksen repeteret.

Historie.

5te Forberedelsesklasse. Winthers Lærebog i Verdenshistorien fra Middelalderen Bogen ud. Petersens Norges Historie fra Haakon den gamle til 1814.

I. Ræders Lærebog forfra til »Tiden fra 843 til omtrent 1300« (Side 57) læst og repeteret.

II. Samme Lærebog fra Side 79 (Nordens Historie til 1319) til Side 153 (Sverige 1523—1660) læst og repeteret.

III. Samme Lærebog fra Side 165 (Ludvig den 14de) til Side 250 (Grækernes Frihedskamp 1821—29).

VI—VII. Samme Lærebog repeteret fra Side 265 (Tyskland og Frankrig, Krigene i 1866—1871) til Enden, derefter Repetition af den hele Bog med afsluttende Examinatorier til Oversigt over større Tidsrum og de mere betydningsfulde Begivenheder.

Geografi.

5te Forberedelsesklasse. Horns lille Lærebog læst og repeteret. Karttegning.

I. Geelmuydens Lærebog (8de Udgave ved Arstal) forfra til Verdensdelene og deres enkelte Lande (Side 19). Derpaa læst og repeteret »De nordiske Lande« (Side 189—245).

Karttegning i Tilslutning til det gjennemgaaede Pensum af Lærebogen.

II. Geelmuydens Lærebog: læst og repeteret Europa undtagen Skandinavien og det britiske Rige. Karttegning.

III. Samme Lærebog: Skandinavien og de britiske Øer. Karttegning.

VI—VII. Det hele Pensum repeteret.

Naturfag.

5te Forberedelsesklasse. Sørensens Lærebog: Pattedyrene; dog er de for Mennesket nyttige Dyr samt Norges største Pattedyr behandlet mere indgaaende, dels ved Fortælling, dels ved Læsning i Haandbøger, f. Ex. Bugges »Pattedyrene«, Vogt og Spechts Billedverk o. fl., af den sidste dog kun enkelte mindre Afsnit.

I. Samme Lærebog: Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske. 20 typiske Planter gjennemgaaet og presset uden Lærebog, Herbarium anlagt. Under Gjennemgaaelsen er lagt særlig Vægt paa Beskrivelsen af Plantens ydre Former. Plantebestemmelse. Linnés System.

II. Sørensens Lærebog: Dyreriget: Hvirvelløse Dyr. Planteriget til Bartræerne. Exkursioner, Plantebestemmelse, Herbarium.

III. Samme Lærebøger: Læst og repeteret fra Bartræerne ud samt Planternes indre Bygning og Liv. Det hele Pensum repeteret, Herbariet fuldført. Exkursioner, Plantebestemmelse. Getz's Lærebog i Fysik: Mekaniken læst og repeteret.

VI—VII. Samme Lærebøger i Naturhistorie: Mennesket læst og repeteret. Zoologi og Botanik repeteret. Getz's Fysik: Elektricitetslæren, derefter det hele Pensum repeteret.

Mathematiske Fag.

5te Forberedelsesklasse. De 4 Regningsarter med benævnte Tal og Decimalbrøk; i Decimalbrøk dog ikke medtaget Multiplication og Division med Decimaltal som Multiplicator og Divisor.

I. Repeteret Decimalbrøk, derefter gjennemgaaet og repeteret almindelig Brøk med Undtagelse af Multiplication og Division med Brøk som Multiplicator og Divisor. I Time sidste Halvaar er anvendt til forberedende geometriske Øvelser: rette Linier, Cirkler, Vinkler; dernæst opreist og nedfældt Perpendikulærer. Deling af den rette Linie og af Vinkler, Paralleler. Rektangler, Kvadrater. Triangler, Rhomber, Parallelogrammer med Indøvelse af Beregning af Fladeindholdet. Forholdet mellem Diameter og Periferi er vist tilnærmelsesvis ved Afsætning af Radius rundt Periferien; denne er dernæst beregnet, naar Radius er givet.

II. Ole Johannesens Regnebøger: Repeteret almindelig og Decimalbrøk; regnet enkelt og sammensat Reguladetri. Ole Johannesens Lærebog i Arithmetik læst og repeteret til Division (50). Bonnevies Lærebog i Geometri læst og repeteret til Parallele Linier (77).

III. Samme Lærebøger: Enkelt og sammensat Reguladetri, repeteret derefter Procent- og Rentesregning. I Arithmetik fra Division (50) til Forhold og Proportioner (104); i Geometri fra Parallele Linier (77 i 1ste Bog) til 4de Bog (189).

VI—VII. I Regning er det hele Pensum repeteret, derunder benyttet tidligere Opgaver ved Afgangsexamen. VI. Bonnevies Lærebog i Arithmetik, 4de Bog, derefter repeteret det hele Pensum; samme Forfatters Lærebog i Geometri, 4de Bog, derefter Repetition. VII. Bonnevies Bogstavregning og Udmaalingslære læst og repeteret. Øvelser paa Skolen.

Tegning.

5te Forberedelsesklasse. Rette Linier i forskjellige Stillinger, Kvadratet.

I. I Kvadratet indlagt retliniede og lettere krumliniede Figurer.

II. De geometriske Grundformer efter Optegning paa Vægtavlen — Cirkler og Ovaler — og efter Harald Petersens Tegneapparat.

III. Perspektivtegning efter de normerede Modeller; flere Elever udført videregaaende Opgaver.

VI—VII. I første Halvaar benyttedes den ene Time vekselvis til Frihaandstegning og Projektionstegning, i andet Halvaar stadig til sidstnævnte Fag. Den knappe Tid gjorde det nødvendigt baade at tage endel Extratimer og at udføre al Optrækning med Ridsefjær hjemme.

Skrivning.

5te Forberedelsesklasse, I, II og III. Øvelser efter Pahlmanns Methode.

VI og VII. Hjemmearbeide: 1 Side Skjønskrift ugentlig. 1 Gang maanedlig ¼ Times Haandskriftøvelser efter Diktat.

Kvindeligt Haandarbeide.

5te Forberedelsesklasse. Linsøm, Stopning og Strikning.

I. Linsøm og Strikning.

II. Mønsterlap og Strikning.

III. Ridsning, Klipning og Syning af et Par Benklæder; Knaphul, Snørehul, Isyning af Baand, Knapper og Hegter.

VI. Tilklipning, Linsøm, forskjelligt Broderi.

Sløid.

5te Forberedelsesklasse. Efter Kjenneruds Modelrække udført No. 1—20.

I. Efter do. do. udført No. 25—34.

II. — do. do. — » 37—43.

Gymnasiet.

Religion.

2den Kl. Læst og repeteret Nissens Kirkehistorie fra § 47 (Schweizerreformationen) til Enden. Gjennemgaaet de 6 første Kapitler af Mathæusevangeliet i Grundsproget med Platou's Forklaring.

3die Kl. Mathæusevangeliet med Platou's Forklaring fra Kap. 7 til Enden. Repeteret Nissens Kirkehistorie.

Modersmaalet.

2den og 3die Kl. Eriksens Litteraturhistorie: Fælleslitteraturen fra Oplysningstiden og den nyere danske Litteratur; 3die Kl. derhos alene: den nyere norske Litteratur efter samme Lærebog, hvorhos som Repetition gjennemgaaet H. Lassens Indledning til Norges og Danmarks Litteratur. Begge Klasser i Fællesskab læst Holbergs »Jeppe paa Bjerget« med Hauchs Behandling af dette Stykke i »Nordisk Universitetstidsskrift«, Wessels Kjærlighed uden Strømper, 5te Akt, Øhlenschlägers Aladdin og Baggesens Nureddin til Aladdin efter Pauss & Lassens Læsebog IV, 1. 3die Kl. i en Særtime 11 udvalgte Digte af Wergeland og Welhaven samt Brudstykket af Ibsens »Brand« i Pauss og Lassens Læsebog IV, 2. Stil hver 3die Uge: 1. De store Floders Betydning for Kulturen og i materiel Henseende. 2. Sammenlignende Karakteristik af Gustav Adolf og Wallenstein. 3. Om hvad der ligger til Grund for de civiliserede Folkeslags Forskjelligheder (extemp.). 4. Om Holbergs Jeppe paa Bjerget. 5. Fortes fortuna (Chrie). 6. Ridderen og Munken, Billeder af Livet i Middelalderen (extemp.). 7. Hvilke er de vigtigste Kjendemerker paa Dannelse og under hvilken Betingelse faar den først sit rette Værd? 8. Hvorfor tillægger vi Alderdommen Ærværdighed og hvorledes bestemmes derved den unges Forhold til den gamle (extemp.). 9. Hvilke var de Egenskaber hos de gamle Romere, der bidrog til at skaffe dem Verdensherredømmet? 10. Hvilken Betydning har Dampkraftens almindelige Anvendelse havt for Kulturlivet (extemp.). 11. I hvilken Forstand kaldes Erfaringen den bedste, og i hvilken Tossernes Læremester? 12. Korstogenes Indflydelse paa Samfundsforholdene. 2den Klasse derhos: 13. En Fremstilling af Nor-

ges Udvikling i anden Halvdel af forrige Aarhundrede. 14. Richelieu (Examensstil).

Oldnorsk.

2den Kl. Nygaards Udvalg af den norrøne Litteratur, 3die Udg., 1ste Del: Voluspaa, Hamarsheimt, Haavamaal og Haakonarmaal, Hovedreglerne af den norrøne Verslære; kursorisk gjennemgaaet de første 3 Kapitler af Kongespeilet. 1 Time ugentlig i sidste Halvaar benyttet til Gjennemgaaelse af Nygaards »Sproget i Norge i Fortid og Nutid« i Forbindelse med Læsning af de fleste Stykker i Bygdemaal og Landsmaal i Pauss & Lassens Læsebog IV, 2. Nygaards Grammatik: Syntaksen.

3die Kl. Nygaards Udvalg: Hamarsheimt, Haavamaal og Haakonarmaal, derefter delvis Repetition af Artiumspensum og Nygaards Grammatik.

Latin.

2den Kl. Ciceros 3die Tale mod Catilina og Talen for det maniliske Lovforslag samt Cato den ældre, Livius 2den Bog, de første 30 Kapitler, Virgils Æneide, 4de og 6te Bog. Schreiners Grammatik fra § 384 til Enden. Weisses »Romernes offentlige og private Liv« fra Statsforvaltningen (Side 60) Bogen ud. 1 skriftligt Hjemmearbeide ugentlig, i første Halvaar 2 Stile og 1 Oversættelse, i andet 1 Stil og 2 Oversættelser i 3 Uger, derhos extemporal Oversættelse ½ à 1 Time ugentlig paa Skolen. Sammen med

3die Kl. Livius 32te Bog og de første 17 Kapitler af Ciceros 2den filippiske Tale. 3die Kl. særskilt: Horats's Epist. II, 1 og Satirer I, 6 og 9 samt II, 6, Weisses Udvalg af Tacitus, II: Agrippina. Derefter repeteret Forfattercyklus, Antiquiteter og Grammatik og gjennemgaaet Oversigten over den romerske Litteratur i Weisses ovenanførte Bog. 2 skriftlige Arbeider ugentlig, en Hjemmeoversættelse efter Gjør

og Johansens Materialier og en Extemporaloversættelse paa Skolen i 2 sammenhængende Timer efter Artiumsopgaver.

Græsk.

2den Kl. Xenophons Anabasis IV, 1—7, Platons Apologi, Herodot VIII, capp. 1—78, 500 Vers af Sofokles' Antigone (Korsangene medtagne) og 250 Vers af Iliadens 1ste Bog. Grøteruds Grammatik: Formlæren og Afsnittet om Dialekterne samt Sætningslæren. Sammen med

3die Kl. gjennemgaaet det vigtigste af Mythologien efter Secher, Christensens »Det græske Statsliv« og Litteraturhistorie i Uddrag, væsentlig efter Aars's. Særskilt har 3die Kl. læst Iliadens III, IV, V, 1—375, og VI, Sofokles' Antigone (med Undtagelse af de lyriske Partier) og derefter repeteret Artiumspensum.

Fransk.

2den Kl. Af Knudsen & Wallems Læsebog II læst og repeteret udvalgte Stykker, tils. 60 Sider; kursorisk er læst omtrent 20 Sider af Erckmann-Chatrian L'histoire d'un conscrit de 1814. Knudsens Grammatik (4de Udgave).

3die Kl. Samme Læsebog, udvalgte Stykker, tils. 36 Sider; desuden kursorisk af »L'histoire d'un conscrit« 120 Sider. Repeteret Brynildsens Grammatik i Forbindelse med Wallems »Øvelser til fransk Syntaks«. Sammes Ordsamling i Uddrag.

Historie.

2den Kl. Wallem & Schjøths Frankrigs Historie til Wienerkongressen, repeteret til Ludvig den 14de. Forfatningens Historie og de ydre Begivenheders Følger for den indre Udvikling er særlig fremhævet og Hovedmomenterne deraf dikteret Eleverne. Horns Geografi for Latingymnasiet gjennemgaaet. Sammen med

3die Kl. Nordens Historie efter Petersens Lærebog, udg. af G. Storm, fra Frederik den 1ste Bogen ud. 3die Kl. særskilt repeteret Oldtidens Historie (Ræders Lærebog) og læst Frankrigs Historie (efter Wallem & Schjøth) fra Hundredeaarskrigene til Revolutionen, derefter repeteret i dens Helhed. Horns Geografi.

Mathematik.

2den Kl. O. I. Brochs Arithmetik: læst og repeteret fra Rodstørrelser i 3die Bog til »Rækker« (i 5te Bog); Ole Johannesens Trigonometri repeteret og C. M. Guldbergs Stereometri læst og repeteret det hele Pensum.

3die Kl. Samme Lærebøger: i Arithmetik læst fra »Rækker« Bogen ud, derhos repeteret det hele Pensum i alle 3 Discipliner.

Sang.

Ældste Parti (Middelskolens III og VI samt Gymnasiet): Node- og Taktlære gjennemgaaet. Af Sangbøger benyttet »De tusen Hjems Sange«, 1ste, 2det, 3die og 4de Hefte, samt Klewes Skolesangbog. Alle Sange indøvet trestemmig, endel Koraler enstemmig.

Mellempartiet (II og I): Af »De tusen Hjems Sange«, 1ste og 3die Hefte, tostemmige Sange og endel Koraler enstemmig indøvede. Node- og Taktlære.

Yngste Parti (5te Forberedelsesklasse): Samtlige Sange af Koppangs Sangbog 1ste, 2den og 3die Afdeling indøvede enstemmig. Lidt Node- og Taktlære.

Gymnastik.

De 2 Guttepartier: de af Departementet opstillede Øvelsestabeller gjennemgaaede, derhos ogsaa anvendt Bentzens Tabeller.

Pigerne: Minnesbok af W. D. har væsentlig været anvendt, men ogsaa flere Øvelser efter Bentzens Tabeller.

Fortegnelse over de benyttede Lære- og Læsebøger.

Religion. 5te Forb.kl.: Vogts Bibelhistorie for Middelskolen, forkortet af Dr. Bang. I—VII: Vogts Bibelhistorie for Borgerskolen. 5te Forb.kl.: Bangs Udgave af Luthers Katekisme. I—VII: Klaveness' Forklaring. Gymnasiet: Nissens Kirkehistorie. Platon's Forklaring til Mathæusevangeliet.

Modersmaal. 5te Forb.kl.: Eriksen & Paulsens Læsebog II, Løkkes Omrids af Grammatiken. I—II: Eriksens & Paulsens Læsebog. III—VII: Broch & Seips Læsebog (4de Udgave). I—VII: Hofgaards Grammatik. VI—VII: Nordby's Digtarterne og Litteraturhistorie. Gymnasiet: Pauss & Lassens Læsebog IV, 1 og 2. Eriksens Litteraturhistorie.

Oldnorsk. Gymnasiet: Nygaards Udvalg af den norrøne Litteratur, 3die Udgave, og samme Forfatters Grammatik.

Tysk. I: Kristofer Lassen, Tysk Begynderbog. II—VII: Knudsens Elementarbog og derefter (allerede fra II af) Gundersens Læsebog for Middelskolens høiere Klasser, 2den Udgave. Løkkes Grammatik ved Johanssen. VI—VII: Greves Stiløvelser.

Engelsk. II: Brekkes Lærebog (2den—4de Udgave). III—VII: Brekkes Læsebog. II—VII: Westerns Grammatik. VI—VII: Brekkes Stiløvelser.

Latin. VI: Voss' Udvalg af Forff. for Middelskolen. VI og Gymnasiet: Johanssens Stiløvelser. Gjør og Johanssens Opgave til Oversættelse. Schreiners Grammatik. Weisses Romernes offentlige og private Liv. Forskjellige Udgaver af Forff.

Græsk. Gymnasiet: Grøteruds Grammatik. Christensen: Det græske Statsliv. Forskjellige Udgaver af Forff.

Fransk. VI: Knudsen & Wallems Læsebog I, 4de Udgave. Knudsens Grammatik (4de Udgave). Gymnasiet: Knudsen & Wallems Læsebog II. L'histoire d'un conscrit de 1814 par Erckmann-Chatrian (Velhagen & Klasings Schulausgabe). 2den Kl.: Knudsens, 3die Kl.: Brynildsens Grammatik.

Historie. 5te Forb.kl.: Winthers Lærebog for Begyndere. Petersens Norges Historie. I—VII: Dr. A. Ræders Verdenshistorie for Middelskolen. Gymnasiet: Ræders Lærebog i Oldtidens Historie. Wallem & Schjøths Frankriges Historie og S. Petersens Norges, Sveriges og Danmarks Historie ved G. Storm.

Geografi. 5te Forb.kl.: Horns Lærebog, 1ste Trin. I—VII: Geelmuydens Lærebog ved Arstal.

Naturkundskab. 5te Forb.kl.—VII: Sørensens Lærebog i Zoologi og Botanik. Getz' do. i Fysik.

Mathematiske Fag. I—VII: Ole Johannesens Regnebøger. II—VI: Bonnevies Lærebog i Geometri. II—III: Ole Johannesens Lærebog i Arithmetik. V: Bonnevies do. VII: Bonnevies Bogstavregning og Udmaalingslære. Gymnasiet: O. I. Brochs Arithmetik. C. M. Guldbergs Stereometri og O. Johannesens Trigonometri.

VII. Examener 1899.

Middelskoleexamen.

Til Censorer ved den skriftlige Prøve for den oplandske Skolegruppe var af Overbestyrelsen beskikket

i norsk Stil Overlærer *Petersen* og Adjunkt *Sørensen* (Hamar);
- tysk — Adjunkt *Rørholt* og Frøken *Landmark* (Hamar);
- engelsk — Adjunkt *Fleischer* (Hamar), cand. philos. *Kristiansen* (Gjøvik);
- latinsk — Overlærer *Jynge* og Adjunkt *Caspari* (Hamar);
- Mathematik: Overlærer *Holt* (Kongsvinger), Adjunkt *Lystad* (Hamar).

Som Censorer ved den mundtlige Prøve her ved Skolen fungerede efter Undervisningsraadets Bestemmelse

i Religion fhv. Adjunkt *Landstad*,
- Norsk cand. philos. *Kristiansen* (Gjøvik),
- Tysk Overlærer *Jynge* (Hamar),

i Latin cand. mag. *Bødtker*,
- Engelsk Adjunkt *Fleischer* (Hamar),
- Fransk Adjunkt *Offenberg*,
- Historie Adjunkt *Caspari* (Hamar),
- Geografi cand. mag. *Harbitz* (Hamar),
- Mathematik Adjunkt *Havig* (Hamar),
- Naturfag Overlærer *Hornemann* (Hamar).

Til Prøverne fremstillede sig efter Skolens Anmeldelse de 2 Piger i VII Klasse og 12 af VI Klasses 14 Disciple; som Privatister 2 Elever af VI Klasse, hvem Skolens Anmeldelse var negtet, samt en Discipel af Grans private Middelskole — tils. 17 Examinander; 2 tilhørte Latin-, de øvrige Engelsklinien.

2 af Privatisterne bestod ikke Examen; dens Udfald for de 14 af Skolen anmeldte Disciple var følgende:

Engelsklinien:

	Hovedkarakter.	
Christiansen, Aasta, af VII Klasse, født 1882, optagen i I Klasse 1892 . .	Megetgodt	(2.11).
Sørgendal, Alvilde, af VII Klasse, født 1883, optagen i III Klasse 1894. .	Udmerketgodt	(1.46).
Eriksen, Erik, født 1883, optagen i I Klasse 1893	Megetgodt	(1.63).
Hanssen-Lange, Nikolai, født 1884, optagen i IV Klasse 1896	Megetgodt	(1.82).
Julsrud, Ivar, født 1884, optagen i III Klasse 1896¼	Godt	(2.64).
Jørstad, Sigmund, født 1883, optagen i VI Klasse 1898	Megetgodt	(1.64).
Lundgaard, Ivar, født 1884, optagen i I Klasse 1893	Megetgodt	(1.80).
Lühr, Frederik, født 1882, optagen i III Klasse 1895	Megetgodt	(2.29).
Lyng, Georg Vilhelm, født 1883, optagen i I Klasse 1893	Megetgodt	(1.70).
Skjellerud, Syver, født 1884, optagen i I Klasse 1893	Megetgodt	(1.83).

Hovedkarakter.

Tollersrud, Per, født 1882, optagen i V Klasse 1897 . . . . . Udmerketgodt (1.46).

Tostrup, Olaf, født 1883, optagen i V Klasse 1897 . . . . . Godt 2.61).

Latinlinien:

Torp, Trygve, født 1882, optagen i I Klasse 1892 . . . . . Godt (2.61).

Østbye-Hansen, Carl, født 1883, optagen i I Klasse 1892 . . . . . Megetgodt (2.46).

Examen artium,

hvis mundtlige Del aflagdes ved Hamar Skole, absolveredes af 3die Gymnasieklasses 2 Disciple:

Ivar Torvald Fliflet, født i Birid 23de Februar 1882, optagen i IV Klasse 1893, og

Hans Løken, født i Furnæs 26de August 1881, optagen i IV Klasse 1893.

De dem meddelte Karakterer var:

	Modersmaal skr.	Lat. Oversættelse.	Mathematik skr.	Religion.	Modersmaal med Oldnorsk.	Latin mundtlig.	Do.	Græsk.	Do.	Fransk.	Historie.	Mathemat. mndtl.	Ordenstal.	Antal Fag.	Hovedkarakter.
Fliflet . .	3	3	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	17	12	Megetgodt.
Løken . .	3	3	1	2	2	1	1	1	2	1	2	2	21	12	Megetgodt.

Klasseexamener afholdtes paa sedvanlig Maade for den tilbageværende 2den Gymnasieklasse og den nye Ordnings 3 Middelskoleklasser, kun at Examen i Naturkundskab sløifedes for I Klasse af Hensyn til, at Læreren var sterkt optaget som Censor udenbys.

For 5te Forberedelsesklasse anordnedes derimod Examen som Optagelsesprøve til Middelskolen efter Reglement af 20de April 1897 § 6; den tilendebragtes altsaa i 2 Dage og som Censor fungerede Folkeskolens Bestyrer, Hr. *Løken*. Samtlige Klassens Elever paa 1 nær bestod Prøven.

VIII. Bibliothek og andre Samlinger.

a. Bogsamlingen

er i Skoleaarets Løb forøget med:

Norsk Lovtidende, 2den Afdeling 1898, 1—4.
Norges officielle Statistik, 3die Række, No. 40: Beretning om det tekniske Undervisningsvæsen 1894—95. Chr. 98.
Statistisk Aarbog for Kongeriget Norge, 18de Aarg. 1898. Chr.
Universitetets Aarsberetning for 1896—97.
Universitets- og Skoleannaler for 1898—99 (k.).
Programmer for de svenske og danske Skoler for 1898.
Aarsberetninger fra de norske høiere Skoler for 1897—98.
do. - Christiania Handelsgymnasium for 1897—98.
do. - Christianssands og Levanger Seminar for 1897—98.
do. - Bergens og Trondhjems tekniske Skoler for 1897—98.
do. - Tromsø Museum for 1897.
do. - Centralforeningen for Udbredelse af Idræt for 1898 og 99.
do. - det meteorologiske Institut for 1896—97.

Europa, en geografisk Fremstilling, 28de—30te Hefte (k.).
Arkiv for Mathematik og Naturvidenskab, 20 Bind, 3 & 4.
Nyt Magazin for Naturvidenskaberne, 36te Bind, 3 & 4.
Kolthoff & Jägerskjöld: Nordens fåglar, 16—19 (k.).
Bahnson: Ethnografien, fremstillet i dens Hovedtræk, 22 & 23 (k.)
Mohn: Klimatabeller for Norge, IV. Vind. Chr. 98.
— Jahrbuch des norw. meteorologischen Instituts für 1897 & 98. Chr. 98 & 99.

Bulletin meteorologique du Nord, L'année 1898. Copenhague.
Norges Land og Folk. Topografisk—statistisk Beskrivelse over Tromsø Amt af *Am. Helland*, 1ste Hefte (k.).
Sig Thor: Middelskolens Botanik i Billeder og Text. Chr. 98.
— De første Planter i Skolen, 2det Oplag 99.
O. Johannesen: Lærebog i Arithmetik og Algebra for Middelskolen, 4de Udgave. Chr. 98.
A. Petersen: Forberedende Kursus i Geometri for Middelskolens lavere Klasser.
Elektroteknisk Tidsskrift, 12te Aargang, No. 2 og 3.
Emil Nilsen: Kort Repetitionskursus i Regning og Mathematik for Middelskoler. Chr. 98.
Rudolf Arndt: Kortfattet Lærebog i Kemi. Oversat.
K. Getz: Geometrisk Konstruktionsbog, 3die Hefte, 6te Oplag.

Danmarks Riges Historie ved *Steenstrup, Erslew o. fl.*, 39te—55te Hefte (k.).
Statholderskabets Extraktprotokol af Supplicationer og Resolutioner 1642—1652, 2det Hefte. Chr. 98.
Norske Regnskaber og Jordebøger fra det 16de Aarhundrede, udgivne af *Huitfeldt-Kaas*, 3die Bind, 1.
Norske Herredags Dombøger V. Dombog fra 1599, 2det Hefte, udg. ved *E. Thomle*.
Historiske Samlinger, udg. af Kildeskriftkommissionen, 1ste Bind, 1 & 2.
Presten *Søffren Søffrensøns* Memorialbog for 1564—1599, udg. ved *A. E. Eriksen*.
Wallem & Schjøth: Frankrigs Historie for Gymnasiet, 2den Udgave. Chr. 96 (k.).
Historiske Kildeskrifter i Oversættelse, udgivne af den danske Forening:
Paulus Diakonus' Longobarderhistorie, 2det Hefte (k.).
Thukydids Historie, 2det, 3die og 4de Hefte (k.).
Danske Oldkvad i Saxes Historie (k.).
Den ældste danske Krønike (Roskildekrøniken) (k.).
Joinville: Ludvig den Hellige, 1ste Hefte (k.)

Malmstrøm, C. G.: Sveriges politiska historia från Carl XII's død til statshvälfningen i 1772, 2den Udg., 1 & 2 (k.).

Aall, Jacob: Snorre Sturlassons Norske Kongers Sagaer, oversatte af . Chr. 1838 (k.).

Macaulay's Englands Historie fra Jakob IIdens Tronbestigelse, oversat af *Bauditz,* 4 Dele. Kbh. 1852—58 (k.).

Steenstrup, Johannes: Historieskrivningen i Danmark i det 19de Aarhundrede (1801—1863). Kbh. 1889 (k.).

Nielsen, Yngvar: Bodøsagen, fremstillet paa Grundlag af officielle og private Breve. Chr. 97 (k.).

Forhandlingsprotokol, ført i Regjeringsraadet og Statsraadet Marts—December 1814, udg. af Rigsarkivet.

Forchammer, Jak.: Romerfolkets indre og ydre Historie under Verdensherredømmet. Kbh.

Dahl, Elisabeth: Historiske Tabeller for Middelskolen. Chr. 99.

Arkiv for nordisk Filologi, 14de og 15de Bind.

Halvorsen: Norsk Forfatterlexikon, 48de, 49de og 50de Hefte (k.).

Rygh, O.: Norske Gaardnavne, Forord og Indledning, 1ste og 2det Bind. (Smaalenenes & Akershus Amt.) Chr. 1897—98.

Bugge, Sophus: Norges Indskrifter med de ældre Runer, 4de Hefte. Chr. 98.

Holbergs Epistler, Torne I—V i 3 Bind. Kbh. 1748, 50 og 54 (k.).

— Opuscula quædam latina ɔ: Epistolæ ad virum perillustrem, I & II, & Epigrammatum lib. V. Lips. 1737 (k.).

Klem, V.: Udvalgte Digte for Middelskolen og Gymnasiet. Chr. 98.

Fasting, G.: Læseregler til Skolebrug. Chr. 98.

Vetlesen, T.: Holbergs Jakob v. Tybo med Indledning og Anmerkn. Chr. 98.

Hægstad, M., og *Skard, M.:* Norsk Digtning efter 1814. Chr. 98.

Tønnesen, S.: Lærebog i norsk Stil, 1ste Del, 3die Udgave.

Fosse, K.: Landsmaal til Middelskoleexamen, Tillæg til Læsebogen. Chr. 99.
Larssen, Chr.: Sproglære. Chr. 99.

Grimms Wørterbuch, 4de Bind, 1ste Afdeling III 1 og 9de Bind, 13de, 14de og 15de Hefte (k.).
Voss, P.: Ordfortegnelse med Tillæg til Deutsches Lesebuck für die Mittelschule. Chr. 98.
Knudsen og *Christiansen:* Lærebog i Tysk for Begyndere. Chr. 98.
Bjørseth, K.: Tysk Læsebog for Middelskolens 3 øverste Klasser. 1—3.
— Stilopgaver til Bjørseths tyske Læsebog.
Alnæs & Høst: Skriftlige Øvelser i Engelsk. Chr. 98.
Holmboe, Chr.: Engelske Øvelser i mundtlig og skriftlig Gjenfortælling for Middelskolens øverste Klasse. Chr. 98.

Roscher: Lexicon der griech. und rømischen Mythologie, 38te—40de Hefte (k.).
Nordisk Tidsskrift for Filologi, 3die Række, 7de Bind 1—4 (k.).
Johanssen, Nygaard & Schreiner: Latinsk Ordbog til Skolebrug. Chr. 87 (k.).

Martensen, H.: Til Forsvar mod den saakaldte Grundtvigianisme, 4de Oplag. Kbh. 1863 (k.).
Brun & Platou: Bibelhistorie for Middelskolen. 2den Udgave. Chr. 98.
Lützow-Holm & Kaurin, C.: Salmer og Sange for Religionsundervisningen, 2det Oplag. Chr. 98.
Vor Ungdom, 1898 4—6, 1899 1, 2 og Indholdsliste for 1879—98 (k.).
Lorcum: Den franske Oplysningstids pædagogiske Ideer, 4de—8de Hefte. Chr. 98—99 (k.).
Den høiere Skole, Tidsskrift udgivet af Filologernes og Realisternes Landsforening, 1ste Aargang 1—6.

Christiania Videnskabsselskabs Skrifter i 1898. 2 Bind. Chr. 99.
do. do. Forhandlinger i 1898. Chr. 99.
Tromsø Museums Aarshefter, No. 19 for 1896. Tromsø 98.
Nordisk Tidsskrift, udg. af den Letterstedtske Forening, 1896 4—8, 1897 1—8, 1898 1—8 og 1899 1—4 (k.).

De med (k) betegnede Skrifter er indkjøbte for Samlingens Midler.

b. Den naturvidenskabelige Samling:

Tidsskriftet »Naturen«, 22de Aarg. 5—12, 23de Aarg. 1—4.
1 Trefod og 2 Kolber (Fig. 1 i Waages Kemi).
Erlenmeyers Kolbe med Ledningsrør (Fig. 2 i do.).
2 Cylindre med Glas, Hane, Korke og Ledningsrør (Fig. 5).
Kuglerør med Slange, Glaskugle og Ledningsrør.
do. - do. do. - Gasbrænder.
Retortstativ, 1 Retort med Ledningsrør, Stativ med 3 Ringe (Fig. 6).
2 Glascylindre med Lys og Metalbesætning (Fig. 7).
4 Flasker med Tubulus à 2 l. Gummislange, Gummiproppe og Glashaner (Fig. 8).
Blæselampe (Fig. 9).
Reagensglas med Gummiprop og Kuglerør (Fig. 22).
30 forskjellige Kemikalier paa Glaskrukker og Flasker.
Carte geologique internationale de l'Europe, 3die Hefte.

c. Samlingen af andre Læremidler

er forøget med:

En Samling Træmodeller til perspektivisk Tegning.
Karoline Halvorsens Linsømsbog, Veiledning til Klipning & Syning.
Erckmann-Chatrian: L'histoire d'un conscrit de 1814 (2 Exemplarer).

IX. Skolepenge. Fripladse.

Skolepengene var:

i 5te Forberedelseskl. og I Middelskolekl.	Kr. 80.00	aarlig,
- II, III og VI—VII	» 112.00	—
- Gymnasiet	» 144.00	—

med sedvanligt Afslag for Søskende af ¼ for næstældste og ½ for tredieældste; yngre har fri Skolegang.

Efter Lov af 27de Juli 1896 § 58 skal Skolepengene betales forskudsvis pr. Kvartal, og Reglementet af 29de April 1897 § 39 bestemmer med Hensyn hertil:

»Er Skolepengene for en Elev ikke erlagt overensstemmende med de for Skolen gjældende Regler, er Rektor, naar han derom af Kassereren er underrettet, forpligtet til at negte Eleven Adgang til Undervisningen.«

Fripladsene var fordelte saaledes, at

1	Discipel af 3die Gymnasieklasse	havde		hel	Friplads,
1	do. - 2den do.	—		-	do.,
1	do. - VI Middelskoleklasse	—		-	do.,
2	do. - III do. (ny Ordning)	—	hver	-	do. samt
4	do. - III do. (do.)	—	hver	halv	do.

til samlet Beløb af Kr. 848.00.

Skolens Kasserer er Adjunkt *Offenberg*.

X. Forskjelligt.

Indberetning

fra Lægen ved Lillehammers høiere offentlige Almenskole for Skoleaaret 1898—99.

Som Læge for Lillehammers høiere offentlige Almenskole har jeg overensstemmende med den Instrux, som er meddelt Skolelægerne, ført Tilsyn med Skolens Sundhedsforholde, dens Bygninger og Materiel samt med Ventilation og Renhold. Jeg har ogsaa saa ofte, som jeg har fundet det rimeligt, indfundet mig paa Skolen i Undervisningstiden og navnlig været tilstede ved Undervisningen i Skrivning, Haandgjerning og Gymnastik.

Jeg har ikke havt mange Bemærkninger at gjøre, og disse har navnlig gjældt Ventilationen.

Der er, som vel bekjendt for Skolens Vedkommende, flere Mangler ved dens Localer, navnlig med Hensyn til Rumforhold og Indredning. Jeg skal her blot nævne den trange Indgang til Skolen, den mørke og trange Corridor samt Mangelen af et Af- og Paaklædningsværelse i umiddelbar Forbindelse med Gymnastiklocalet. Disse Mangler vil for en Del kunne rettes.

Ved Skoleaarets Begyndelse foretoges en Undersøgelse af samtlige Elevers Sundhedstilstand. Af de 92 Elever fandtes 4 Piger og 2 Gutter at lide af Kirtelsygdom, 3 Piger og 1 Gut af Blodmangel eller Blegsot, 1 Gut af Hjertefeil og 2 af Misdannelser af en Fod.

2 Gutter og 3 Piger led af svækket Hørelse (de 2 blot paa det ene Øre), 2 Gutter og 2 Piger var nærsynte og 2 af hvert Kjøn oversynte (hypermetropiske). En Gut led af en Fordunkling af det ene Øies Hornhinde og en af Astigmatisme i mere betydelig Grad.

Der har i Skoleaarets Løb ikke været nogen større Sygelighed blandt Eleverne. I 1ste Fjerdingaar (August og September 1898) var der 40 Forsømmelser, i 2det 40, i 3die (Januar, Februar og Marts 1899) 114 og i 4de 43.

Ved Skoleaarets Slutning foretoges en ny Undersøgelse af Eleverne. De Børn, der led af Kirtelsygdom, viste sig da at være omtrent uforandrede. De Piger, der ved Skoleaarets Begyndelse led af Blodmangel, viste ved dets Slutning nogen Forværrelse; men noget nyt Tilfælde af denne Sygelighedstilstand blev ikke noteret. Pigerne var som sædvanligt mere medtagne af Aarets Skolearbeide end Gutterne.

Der synes blandt en stor Del af Eleverne og deres Forældre at raade den Opfatning, at Skolegymnastiken er unødvendig eller endog skadelig. Derfor kommer der jevnlig Anmodning om Fritagelse for Gymnastik. Lægerne synes ogsaa at være noget for beredvillige til at attestere Nødvendigheden af en saadan.

Lillehammer Juli 1899.

N. L. H. Grønstad.

Det er denne Skoles femtiende Arbeidsaar, hvorom nærværende Beretning giver Meddelelser. Forholdenes Udvikling har medført, at Skolen, hvis Oprettelse i sin Tid hilsedes med almindelig Glæde og lyse Forhaabninger Oplandene over, netop i sit femtiende Arbeidsaar er bleven besluttet nedlagt som offentlig Anstalt. Imidlertid er paa den ene Side Nedlæggelsen endnu ikke iverksat, idet Skolen ogsaa i indeværende Skoleaar opretholdes som Statsskole, og paa den anden er den væsentlig kun en økonomisk Formsag, idet den »offentlige« Skole er overladt i Kommunens Hænder. Denne har udtalt, »at den har lært at sætte Pris paa at have en fuldstændig Skole i sin Midte«, og derhos for dette Øiemed vist en Offervillighed, hvis Kilde alene kan være Fortrøstningen til, at vor By fremdeles besidder mange heldige Betingelser som Sæde for en høiere Skole, og at den femtiaarige Virksomhed, som den offentlige Skole i disse Dage har afsluttet, kun er Indledningen til et Arbeide, der skal fortsættes Slegt efter Slegt til Gavn og Glæde for det snevrere saavelsom det videre Samfund. I denne Tanke indbød Skoleraadet Byens Autoriteter, Skolens Forstanderskab og Folkeskolens Lærerpersonale til i en festlig Sammenkomst med Skolens tidligere og nuværende Disciple og Lærere at feire Skolens Femtiaarsjubilæum Søndag den 1ste Oktober sidstleden, og vi havde Tilfredsstillelsen af at se Indbydelsen villig imødekommet. Den med Grønt og Flag udsmykkede Gymnastiksal var paa det nærmeste fyldt af et festklædt Publikum. Efter at de første Vers af Salmen »Lover den Herre« o. s. v. var afsunget, besteg Hr. Pastor *Krog* Talerstolen og behandlede i et kjernefuldt, varmt og alvorligt Foredrag Skoleopdragelsens Stilling og Opgave i Nutiden, det rette Forhold mellem Skole og Hjem og det ægte Discipelsind. Derefter sang Forsamlingen: »Herre, bevar og velsigne din Ager«, hvorefter Rektor gav en Udsigt over denne Skoles ydre Historie i de nu tilbagelagte 50 Aar, mindedes de af dens Lærere, som har nedlagt sin Gjerning, og sluttelig henvendte nogle Ord til Skolens nuværende Disciple om, hvad det har paa sig at kjende sig i Slegt med og fortsætte Arbeidet efter de 50 Aarskuld Disciple, hvis Plads de nu selv indtog, for at

forberede sig til at ligne dem i alt, hvad godt, skjønt og tjenligt var for det nærværende som for det »hinsides«.

Til Slutning oplæstes Telegrammer til Skolen i Anledning af Dagen, blandt dem et fra Kirke- og Undervisningsdepartementets Chef og Expeditionschef med »erkjendtlig Tak for 50 Aars Arbeide og gode Ønsker om Held og Fremgang under de nye Forhold«, fra Lillehammerforeningen i Christiania o. fl., hvorefter Forsamlingen staaende istemte det sidste Vers af »Lover den Herre« o. s. v.

Den følgende Dag om Aftenen samledes Skoleungdommen med Lærere og deres Familier til en »Efterfest« med Sang, Dans, Leg og en tarvelig Beværtning i den endnu dekorerede og nu ogsaa festlig oplyste Gymnastiksal.

Af de af Rektor meddelte historiske og statistiske Oplysninger om Skolen i dens første 50 Aar hidsættes:

a. Overgangen fra den ældre Latin- og Realskole med 2 Fællesklasser og 4 dels et- dels toaarige Latin- og Realklasser til den ved Lov af 1869 indførte Ordning, Middelskole med Latingymnasium, paabegyndtes i Skoleaaret 1870—71 med de 2 nederste Klasser; Middelskoleordningen var altsaa fuldt gjennemført i 1874—75, og ved Udgangen af dette Skoleaar afholdtes for første Gang her Middelskolens Afgangsexamen. Det nævnte Aar danner saaledes et Skille mellem de 2 Halvdele af Femtiaarsperioden. Dens samlede Elevantal er 968.

Sterkest Søgning havde Skolen mellem

1860—64, særlig 1861—62 med 104 Elever (Gutter),
1886—89, efter at Fællesundervisning for begge Kjøn var indført 1886, særlig 1888—89 med 108 Disciple, og endelig
1897—98 med 111 Disciple;

ringest Søgning i

1849—59, gjennemsnitlig 53 Elever (fra først af i 1849 27),
1885—86 69 og
1893—94 79 Elever.

Fra Begyndelsen af 1898—99 inddroges den ældre Ordnings 1 Middelskoleklasse (eller 4de Forberedelsesklasse, som den i de sidste Aar kaldtes) og Latingymnasiets 1ste Klasse.

Siden Fællesundervisningens Indførelse i 1886 har Pigeelevernes Antal varieret mellem 33 og 40 pCt. af samtlige Elever.

b. *Realafdelingen, 1ste—5te Aarsklasse, mellem 1849—73 og Middelskolens Engelsklinie 1873—99.* De førstnævnte Klasser var i det anførte Tidsrum søgt af 169 Elever, hvoraf omtrent $\frac{1}{5}$ i 1 Aar eller mindre, $\frac{1}{5}$ imellem 1 og 2, $\frac{1}{5}$ mellem 2 og 3, 30 Disciple mellem 3 og 5 Aar, og af disse var det igjen kun 10, som tilendebragte Realkurset med enslags for denne Skole indrettet Afgangsexamen; — altsaa for Mængden af disse Elever en meget kortvarig Skolegang uden nogensomhelst Afslutning.

Middelskolens 2 Linier mellem 1873—99 opviser et samlet Antal af 524 Disciple; medregnes ikke her Skolens nuværende 79 Disciple, er det hele Antal udtraadte Disciple omkr. 440.

c. Af de ca. 440 Disciple, der søgte Skolen i dens første 25 Aar, nøiedes ikke mindre end 76 med Undervisningen i de 2 Fællesklasser og udtraadte, førend de endnu var naaet op i Latin- eller Realklasserne (smlgn. Litt. b ovenfor).

d. Skolen var fra først af og lige til Begyndelsen af 70-Aarene den eneste høiere Læreanstalt paa Oplandene. Da Hamar ved nævnte Tid — og snart ogsaa Gjøvik og derefter Landdistrikterne i Land og Valders — fik sin høiere Skole, aftog selvfølgelig Søgningen til Lillehammer Skole i sterk Grad. Af de 440 Disciple i Tidsrummet 1849—71 var 122 fra Lillehammer By, medens 320 havde sit Hjem i Landdistrikt (Gudbrandsdalen, Østerdalen, Hedemarken). Fra 1868—71 stod Antallet af inden- og udenbys Elever omtrent lige, og fra 1880—99 har Landdistrikterne kun afgivet fra 20—36 pCt. af det hele Elevantal, og af disse atter igjen Faaberg den allerstørste Del.

e. *Afgangsexamener.* Examen artium absolveredes fra 1856—77, efter den ældre Ordning, af 77
og efter Gymnasieordningens Indførelse fra 1878—99 af. 52
tilsammen 129;
hertil kommer Candidater, der efter Selvanmeldelse bestod
Examen, i første Tidsrum 18
i sidste — 5
23

Middelskoleexamen bestod fra 1875—99 . . 267 Elever, hvoraf 60 paa Latin-, de øvrige 207 paa Engelsklinien. Af disse 267 Elever var der (fra 1887—99) 49 Pigeelever. Af de 60 Latinlæsende er de allerfleste gaaet over i Latingymnasiet og derfra anmeldt til Examen artium.

f. Lillehammer Skoles heldige Virksomhed i de 50 Aar skyldes ikke mindst den Omstændighed, at den har havt Held til at beholde de fleste af sine faste Lærere i en Menneskealder og mere, og at disse for en stor Del har været Mænd af fremragende Dygtighed i sit Kald. Ved Skolens første Rektor, *Langes* Side, der efter at have bestyret den ny oprettede Skole i Tromsø i omtrent 16 Aar, overtog og ledede denne Skole i hele 29 Aar, stod *Karl Nilsen* og *Søren Brun Hals*, som hver fik ofre 49 Aar i denne Skoles Tjeneste. Allerede fra først af var Maler *Ouren* deres Kollega som Tegnelærer og stod som saadan i 34 Aar. Længere Tjenestetid end den sidstnævnte har dog Overlærer *Lunde*, der ved sidste Skoleaars Udgang aftraadte som den sidste af Veteranerne efter 40 Aars Tjeneste. Adjunkterne *Landstad* og *Revers* naaede 31, Overlærer *Kinck* 29 og Klasselærer *Børke* 27 Aars Virksomhed her. Af mere fremragende Skolemænd, som i kortere Tid har ofret Skolen sit Arbeide, maa nævnes Adjunkterne *Rønneberg* (13 Aar) og *Jakob Løkke* (i 7 Aar).

XI. Uddrag af Skolens Regnskab for 1898—99.

1. Udgifter.

a.	Lønninger	Kr. 21,081.67	
	Alderstillæg	» 3,940.00	
			Kr. 25,021.67
b.	Bibliothek og øvrige Samlinger		» 262.62
c.	Fripladsenes Værdi		» 848.00
d.	Lys og Brænde		» 228.63
e.	Censurudgifter ved Middelskoleexamen . .		» 333.15
f.	Trykning og Skrivematerialier		» 167.11
g.	Blandede Udgifter		» 68.60
			Kr. 26,929.78

2. Indtægter.

a.	Skolepenge	Kr. 8,685.00
b.	Bykassens Tilskud	» 3,000.00
c.	Statskassens Tilskud	» 13,531.00
d.	Af solgt Examenspapir	» 11.02
e.	Gebyrer for 17 Kandidater til Middelskoleexamen med Fradrag af Undervisningsraadets Andel	» 272.00
f.	Ifølge Decision til Regnskabet af $^{97}/_{98}$.	» 100.00
		Kr. 25,599.02

Lillehammer Skole i Oktober 1899.

C. R. Knap.